

Aukštojo mokslo studentų mobilumas Programos šalyse

Atranka

Studentų atranką vykdo siunčianti mokslo ir studijų institucija (toliau – MSI).

Siunčianti institucija skelbia ir organizuoja viešus konkursus programos „Erasmus+“ studijoms ir praktikai užsienyje pagal institucijos patvirtintus atrankos kriterijus ir konkurso vykdymo tvarką. Visi atrankoje dalyvaujantys studentai turi būti informuoti apie atrankos kriterijus, jų eiliškumą, organizavimo tvarką, pareiškėjų skaičių ir atrankos rezultatus (pvz., interneto tinklalapyje). Konkursas gali vykti vieną arba du kartus per metus (dažniausiai kovo–balandžio mėnesiais ir papildomai rudenį). Absolventų praktikai studentai atrenkami dar nepasibaigus studijų laikotarpiui, nors išvykstama jau po studijų.

Pagrindiniai bendrieji studentų atrankos kriterijai:

- ankstesnių mokslo metų akademinės veiklos rezultatai;
- priimančios institucijos pasiūlyta studijų/praktikos programa;
- užsienio kalbos įgūdžiai;
- motyvacija studijuoti/atlikti praktiką užsienyje;
- asmens sugebėjimas spręsti kylančias problemas.

Asmenims, kurie tame pačiame studijų cikle jau dalyvavo mobilumo veikloje pagal „Mokymosi visą gyvenimą“ programos „Erasmus“ paprogramę, programą „Erasmus Mundus“ ar programą „Erasmus+“, pirmenybė nebus teikiama.

Už mobilumo laikotarpio užsienyje kokybę atsakinga ir siunčianti, ir priimanti institucija arba įmonė.

Dalyviai

Lietuvos ir Programos šalių MSI registruoti nuolatiniai studijų studentai.

Prieš išvykstant

Prieš išvykimą siunčianti MSI ir priimanti MSI arba įmonė turi oficialiai susitarti dėl mobilumo programos:

- vykstant studijuoti – studijų sutartis (angl. *Learning Agreement for Studies**), kurioje nurodyta privaloma studijų programa, kurią patvirtina studentas, jį siunčianti ir priimanti institucijos;
- Vykstant atlikti praktikos – praktikos sutartis (angl. *Learning Agreement for Traineeship**), kurioje nurodyta privaloma praktikos programa, kurią patvirtina studentas, jį siunčianti institucija ir priimanti įmonė.

* Sutarčių pavyzdžiai pateikiami svetainėje http://ec.europa.eu/education/opportunities/higher-education/quality-framework_en.htm.

Šiose sutartyse apibrėžiami tiksliniai mokymosi užsienyje laikotarpio mokymosi rezultatai ir pateikiamos oficialaus pripažinimo nuostatos, taip pat nurodoma studijų laikotarpio ir (arba) praktikos vieta. Taip pat siunčianti institucija ir studentas turėtų sutarti dėl kalbos mokėjimo lygio (pagrindinės dėstymo (mokymo) ar darbo vietos kalbos), kurią studentas turi būti pasiekęs iki studijų (praktikos) laikotarpio pradžios. Jeigu reikia,

siunčianti institucija ir studentas sutaria dėl tinkamiausios kalbinės paramos, kuri turi būti suteikta, kad studentas galėtų pasiekti sutartą lygį.

Studentas su jį siunčiančia institucija pasirašo finansinę sutartį, kurioje numatomas studijų/praktikos laikotarpis, skiriamos stipendijos dydis ir numatyti atsiskaitymai.

Studentas iš siunčiančios institucijos turėtų gauti „Erasmus+“ studento chartiją, kurioje išdėstomos studento teisės ir pareigos, susijusios su jo studijų ar praktikos užsienyje laikotarpiu, ir paaiškinami įvairūs veiksmai, kurie turi būti atlikti prieš prasidedant mobilumo laikotarpiui, jo metu ir jam pasibaigus.

Kalbos testai ir kalbinė parama

Visi MSI atrinkti savi studentai (išskyrus tuos, kuriems studijų ar praktikos užsienyje kalba yra gimtoji) prieš pasirašydami studijų/praktikos sutartį privalo atlikti internetinį testą, kuriuo bus įvertintos jų pagrindinės kalbos, kuria jie studijuos ar atliks praktiką užsienyje, žinios. Studentas ir siunčianti institucija bus informuoti apie šio testo rezultatus.

Taip siunčianti institucija gali nustatyti studentus, kuriems reikėtų internetinio kalbos kurso. Studentai, jiems paskyrus internetinius kalbos kursus, prisiima atsakomybę už tokio kurso išklausymą.

Mobilumo laikotarpio pabaigoje studentai atliks antrąjį testą padarytai pažangai mokantis pagrindinės užsienio kalbos įvertinti. Studentas ir siunčianti institucija bus informuoti apie rezultatus.

Stipendija studentams

Studentai gali gauti „Erasmus+“ stipendiją, kuria padengtu dėl užsienyje praleidžiamo mobilumo laikotarpio patiriamas didesnis išlaidas.

Mobilumo veikloje leidžiama dalyvauti ir nulinę stipendiją gaunantiems studentams, t. y. studentams, kurie atitinka visus „Erasmus+“ studento tinkamumo kriterijus ir naudojami visais „Erasmus+“ studento privalumais, tačiau negauna stipendijos mobilumui. Programos „Erasmus+“ nustatytos taisyklės taikomos ir tokiems nulinę stipendiją gaunantiems studentams.

Tiek gavę, tiek negavę stipendijos „Erasmus+“ studentai priimančioje institucijoje yra atleisti nuo mokesčių už mokslą, registracijos mokesčio, mokesčių už egzaminus, laboratorijų ir bibliotekų mokesčių, tačiau moka įprastus mokesčius savo siunčiančioje institucijoje. Priimanti institucija gali priskaičiuoti nedidelius mokesčius atvykstantiems studentams, susijusius, pvz., su draudimu, studentų sąjungomis ir įvairiomis medžiagomis, kaip antai fotokopijų, laboratorinių produktų, naudojimu, tokiu pat pagrindu kaip ir vietos studentams.

Studentai nemoka jokių papildomų mokesčių ar rinkliavų, susijusių su jų mobilumo laikotarpio organizavimu ar administravimu. Be to, studentams skirtos nacionalinės stipendijos arba paskolos mokėjimas užsienyje praleidžiamu laikotarpiu neturi būti nutraukiamas.

Praktikos atveju, jeigu priimančioji įmonė studentui skiria kokią nors išmoką arba kokios nors rūšies atlygį, „Erasmus+“ stipendijos mokėjimas nenutraukiamas.

„Erasmus+“ mobilume dalyvaujantys studentai (studijuojantys ar atliekantys praktiką) negali tuo pat metu gauti „Erasmus Mundus“ jungtinės magistrantūros studijų programos stipendijos ir atvirkščiai.

Stipendija skaičiuojama vienam mėnesiui ir išmokama kaip fiksuota norma. Praktikos atveju, studentas gauna didesnę stipendiją nei vykstant studijoms.

Studentų stipendijoms nustatytos normos 2017 m. projektuose

	Priimanti šalis	STUDIJŲ MOBILUMUI Suma per mėnesį, EUR	PRAKTIKŲ MOBILUMUI Suma per mėnesį, EUR
1 grupė Programos šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos didžiausios	Danija, Airija, Prancūzija, Italija, Austrija, Suomija, Švedija, Jungtinė Karalystė, Lichtenšteinas, Norvegija	500	700
2 grupė Programos šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos vidutinės	Belgija, Čekija, Vokietija, Graikija, Ispanija, Kroatija, Kipras, Liuksemburgas, Nyderlandai, Portugalija, Slovėnija, Islandija, Turkija	400	600
3 grupė Programos šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos mažiausios	Bulgarija, Estija, Latvija, Vengrija, Malta, Lenkija, Rumunija, Slovakija, Makedonija	300	500

Studijų atveju studentai iš socialiai remtinų grupių (t. y. jeigu jie atitinka nacionalinius reikalavimus¹⁾) gauna papildomą **200 EUR/mėn.** sumą pragyvenimo išlaidoms. Du papildomo finansavimo tipai tarpusavyje nederinami.

Studentų stipendijoms nustatytos normos 2018 m. projektuose

	Priimanti šalis	STUDIJŲ MOBILUMUI Suma per mėnesį, EUR	PRAKTIKŲ MOBILUMUI Suma per mėnesį, EUR
1 grupė Programos šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos didžiausios	Danija, Suomija, Islandija, Airija, Liuksemburgas, Švedija, Jungtinė Karalystė, Lichtenšteinas, Norvegija	520	700
2 grupė Programos šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos vidutinės	Austrija, Belgija, Vokietija, Prancūzija, Italija, Graikija, Ispanija, Kipras, Nyderlandai, Malta, Portugalija	470	650
3 grupė Programos šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos mažiausios	Bulgarija, Kroatija, Čekija, Estija, Latvija, Lietuva, Vengrija, Lenkija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Makedonija, Turkija	320	500

Studijų atveju studentai iš socialiai remtinų grupių (t. y. jeigu jie atitinka nacionalinius reikalavimus) gauna papildomą **200 EUR/mėn.** sumą pragyvenimo išlaidoms. Studentai iš socialiai remtinų grupių, kurie atlieka praktiką, turi teisę gauti papildomą sumą studijų mobilumui (200 EUR/mėn.) vietoj papildomos sumos praktikoms (180 EUR/mėn.). Du papildomo finansavimo tipai netaikomi tam pačiam studento mobilumui.

¹ yra iš nepasiturinčių šeimų ar vieni gyvenantys asmenys, turintys teisę gauti arba gaunantys socialinę pašalpą pagal Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą ir/arba yra ne vyresni kaip 25 metų ir jiems iki pilnametystės įstatymų nustatyta tvarka buvo nustatyta globa (rūpyba) arba jų tėvai (turėtas vienintelis iš tėvų) yra mirę.

Studentų stipendijoms nustatytos normos 2019 m. projektuose

	Priimanti šalis	STUDIJŲ MOBILUMUI Suma per mėnesį, EUR	PRAKTIKŲ MOBILUMUI Suma per mėnesį, EUR
1 grupė Programos šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos didžiausios	Danija, Suomija, Islandija, Airija, Liuksemburgas, Švedija, Jungtinė Karalystė, Lichtenšteinas, Norvegija	520	700
2 grupė Programos šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos vidutinės	Austrija, Belgija, Vokietija, Prancūzija, Italija, Graikija, Ispanija, Kipras, Nyderlandai, Malta, Portugalija	470	650
3 grupė Programos šalys, kuriose pragyvenimo išlaidos mažiausios	Bulgarija, Kroatija, Čekija, Estija, Latvija, Lietuva, Vengrija, Lenkija, Rumunija, Serbija, Slovakija, Slovėnija, Makedonija, Turkija	420	600

Studijų atveju studentai iš socialiai remtinų grupių (t. y. jeigu jie atitinka nacionalinius reikalavimus) gauna papildomą **200 EUR/mėn.** sumą pragyvenimo išlaidoms. Studentai iš socialiai remtinų grupių, kurie atlieka praktiką, turi teisę gauti papildomą sumą studijų mobilumui (200 EUR/mėn.) vietoj papildomos sumos praktikoms (180 EUR/mėn.). Du papildomo finansavimo tipai netaikomi tam pačiam studento mobilumui.

Veiklos trukmė

Kiekvienas studentas turi teisę pasinaudoti programos teikiamomis galimybėmis ne ilgesnį nei 12 mėnesių laikotarpį per kiekvieną studijų pakopą (bakaluro, magistratūros ir doktorantūros). Šis laikotarpis yra bendras visiems mobilumo tipams įgyvendinti (studijos, praktika studijų metu ir absolventų praktika). Absolventų praktikos mobilumas privalo prasidėti ir pasibaigti per 12 mėnesių po studijų baigimo.

Studijų mobilumas gali trukti nuo 3 iki 12 mėnesių.

Praktikos mobilumas gali trukti nuo 2 iki 12 mėnesių.

Studijų mobilumu laikomas ir toks periodas, kuris apima studijų ir praktikos veiklas, einančias viena po kitos ir organizuojamas tos pačios priimančiosios institucijos. Tokio mišraus mobilumo atveju galima sujungti, pavyzdžiui, 1 mėnesio praktikos laikotarpį su 2 mėnesių studijų laikotarpiu.

Mobilumui pasibaigus

Studijų/praktikos laikotarpiui užsienyje pasibaigus, priimanti institucija turi pateikti studentui ir jį siunčiančiai institucijai pažymą, patvirtinančią mobilumo laikotarpį (trukmę), sutartos programos įvykdymą bei išduoti akademinę pažymą, patvirtinančią studijų rezultatus.

Siunčianti institucija privalo visiškai pripažinti „Erasmus+“ mobilumo laikotarpiu patenkinamai įvykdytą veiklą, numatytą studijų/praktikos sutartyje. Studijų rezultatai pripažįstami remiantis Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema (ECTS).

Jeigu „Erasmus+“ stipendiją gaunantys studentai nesilaikė stipendijos susitarimo sąlygų, jie turės atlyginti dalį stipendijos ar ją visą (išskyrus atvejus, kai savo planuotos veiklos užsienyje jie negalėjo užbaigti dėl *force majeure* aplinkybių).

Studentas privalo užpildyti ir pateikti baigiamąją elektroninę ataskaitą. Iš ataskaitos nepateikusių studentų juos siuntusi institucija gali pareikalauti grąžinti dalį gautos stipendijos arba ją visą. Grąžinti stipendijos nereikalaujama tuo atveju, jeigu studentas planuotos veiklos užsienyje negalėjo užbaigti dėl *force majeure* aplinkybių. Studentas privalo apie tokius atvejus nedelsiant pranešti siunčiančiai institucijai.